

2021/2022

GAZETKA SZKOLNA KROPECZKA

SZKOŁA PODSTAWOWA W GARDNIE

Nr 3 LISTOPAD

LISTOPAD już przyszedł

W tym numerze:

Wywiad z absolwentką - Jowitą Borowską	2-4
W szkole patriotycznie	19
Po co w szkole jest świetlica?	20
Soboty z Planetą Natury	5-7
PRÓBNE EGZAMINY	8-9
Koło algorytmiczne Scratch'aki	10-12
Czy żucie gumy jest zdrowe?	13

Czym się zajmują absolwenci naszej szkoły?

Rozmowa z absolwentką naszej szkoły – panią JOWITĄ BOROWSKĄ

M.Ś. Była Pani uczennicą Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Gardnie. Ukończyła Pani naszą szkołę w 2011 r. Jak wspomina Pani czas nauki w szkole w Gardnie?

J.B. Czas spędzony w szkole w Gardnie wspominam dobrze. Byłam dość aktywną uczennicą, brałam udział w przedstawieniach artystycznych, różnych konkursach i zawodach sportowych. Myślę, że wszystkie te doświadczenia wpłynęły bardzo pozytywnie na mój rozwój i nie byłyby one możliwe bez zaangażowania nauczycieli, które po latach niezwykle doceniam. Nie byłabym astrofizykiem gdyby nie uczyła mnie Pani Lila Kluza-Howil, nie byłabym instruktorem fitness, dostrzegającym rolę sportu w zbilansowanym życiu człowieka, gdyby nie wieloletnie trenowanie biegania pod okiem Pana Marka Koneckiego. Dziękuję!

M.Ś. Wiem, że osiągała Pani sukcesy jako uczennica. Proszę nam o nich opowiedzieć.

J.B. Przez wiele lat nie miałam ulubionego przedmiotu i startowałam w wielu konkursach z prawie każdej dziedziny. Przez ostatnie lata mojej nauki w Gardnie skupiałam się jednak na fizyce. Pani Kluza-Howil poświęciła niezwykle dużo czasu na przygotowywanie mnie do konkursów i nasze największe osiągnięcia obejmują zajęcie pierwszego miejsca w konkursie fizycznym organizowanym przez Towarzystwo na Rzecz Młodzieży Uzdolnionej, trzeciego miejsca w kuratorskim konkursie fizycznym na szczeblu wojewódzkim (dzięki któremu byłam zwolniona z pisania matematyczno przyrodniczej części testów gimnazjalnych) i zwycięstwo w Konkursie chemiczno-fizycznym z elementami wiedzy o życiu i osiągnięciach Marii Skłodowskiej-Curie. Warto też wspomnieć o drużynowym sukcesie sportowym – nasza sztafeta szwedzka (w składzie Natalia Ślęzak, Ola Grad, Ola Kawka i ja) doszła do etapu ogólnopolskiego.

M.Ś. Czego najchętniej uczyła się Pani w liceum?

J.B. Uczęszczałam do klasy biotechnologicznej w II LO w Szczecinie. Moimi zdecydowanie ulubionymi przedmiotami były fizyka i matematyka, ale bardzo polubiłam też biologię. Jako “umysł ścisły” preferuję przedmioty wymagające zrozumienia zagadnień, nie czystej nauki na pamięć. Niektóre rzeczy trzeba jednak zapamiętać i wiedzieć, żeby zrozumieć otaczający nas świat (nie tylko pod względem przyrodniczym, ale także polityczno-społecznym), przykładam się więc także do przedmiotów humanistycznych, choć nie były one dla mnie tak przyjemne jak, na przykład, lekcje matematyki.

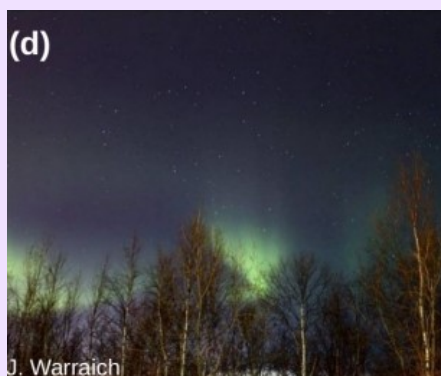
a) Andøya, Norwegia. Nasza grupa z prototypem rakiety (jestem druga od prawej).

M.Ś. Po maturze zaczęła Pani studiować fizykę w Oslo. Dlaczego właśnie fizykę i to w Oslo? Znała już Pani wtedy język norweski? Jak czuła się Pani w innym kraju, obcym otoczeniu?

J.B. Fizyka jest nauką, która pozwala nam poznać i opisać otaczający nas świat. Zawsze mnie to fascynowało i chciałam się przyczynić do tego procesu poznania, zostając naukowcem. W Szczecinie wydział matematyczno-fizyczny był dość mały, więc po liceum zaczęłam poszukiwać innych możliwości. Studia licencjackie są jednak zazwyczaj uczone w języku danego kraju, a ja znałam dobrze tylko angielski – musiałam więc szukać programu studiów, który zacząłby się nauką języka obcego. Miałam niezwykle szczęście zostać jedną z 60 studentów, wybranych spośród tysięcy ludzi z całego świata, na taki właśnie program Uniwersytetu w Oslo. Wszyscy zaczęliśmy naukę rocznym kursem norweskiego, który po ukończeniu uprawniał nas do podjęcia studiów w naszych dziedzinach, wspólnie z Norwegami. Na początku było ciężko, poznałam jednak wielu ciekawych ludzi z różnych zakątków świata i nauczyłam się dużo o innych kulturach. Zyskałam przyjaciół z Meksyku, Ekwadoru czy Japonii, wszyscy byliśmy z dala od domu i nowi w Norwegii. Kurs językowy był bardzo przyjemny i po roku byłam gotowa na wyczekiwane przeze mnie wykłady z fizyki, matematyki i programowania.

M.Ś. Co fascynowało Panią najbardziej na studiach?

J.B. Programowanie, podróże i teleskopy! Programowanie: Studia zaczęły się matematyką wyższą i nauką programowania. Chodziło o to, żeby zrozumieć jak myśli komputer i wykorzystać go jako narzędzie do rozwiązywania problemów fizycznych i matematycznych. Wydaje mi się, że jest to jedna z najważniejszych umiejętności którą udało mi się wykształcić w czasie studiów. Programowanie jest teraz niezbędne w nauce, ale przydaje się także w wielu innych dziedzinach na rynku pracy. Podróże: W czasie studiów miałam możliwość zwiedzić wiele ciekawych miejsc. Uczestniczyłam w norwesko-kanadyjskim programie “CaNoRock” na wyspie Andøya (na północy Norwegii), podczas którego zbudowaliśmy i wystrzeliliśmy nasz prototyp małej rakiety kosmicznej. Byłam także w obserwatorium astronomicznym na La Palmie (Wyspy Kanaryjskie) czy na północy Rosji, w Apatity, gdzie miałam okazję podziwiać i uczyć się o zjawisku Zorzy Polarnej. Moja ulubiona wycieczka to jednak wyjazd do Los Angeles, USA, gdzie uczestniczyłam w spotkaniu w Kalifornijskim Instytucie Technologicznym (Caltech). Poza doznaniem naukowymi zwiedziliśmy, na przykład, świat Harrego Pottera w Universal Studios i zjedliśmy obiad w Cheesecake Factory w Pasadenie (tam, gdzie pracowała Penny z mojego ulubionego serialu o fizykach, “The Big Bang Theory”!). Teleskopy: Moje studia obejmowały właściwie Fizykę, Astronomię i Meteorologię. Na drugim roku należało wybrać specjalizację. Po wstępie do Astronomii byłam pewna, że jest to dziedzina, którą chcę się zająć. Niezwykle zafascynowała mnie zwłaszcza analiza danych – teleskopy patrzą w niebo i gromadzą ciągi liczb, które odpowiednio zinterpretowane, stają się kluczem do zrozumienia tajemnic Wszechświata!

b) Pasadena, Kalifornia, USA

c) Obserwatorium na La Palmie, Wyspy Kanaryjskie.

d) Zorza Polarna, Apatity, Rosja.

M.Ś. Czy miała Pani czas na dodatkowe zajęcia/ pracę w czasie studiów?

J.B. Tak, przez cały okres trwania studiów prowadziłam zajęcia fitness na siłowni. Była to cudowna praca, swego rodzaju odskocznia od stresu na uczelni, a także motywacja do regularnej aktywności fizycznej i prowadzenia zbilansowanego trybu życia. Byłam też asystentem wykładowcy na uniwersytecie, prowadzącym zajęcia z przedmiotu “Astronomia – kosmiczna przygoda”, który omawiał historię tej dziedziny nauki i jej ogólne zagadnienia. Miałam też okazję współtworzyć bloga “Kobiety w Astrofizyce”, prowadzonego przez badaczki z Instytutu Astrofizyki w Oslo (dla zainteresowanych, tu jest link do popularnonaukowego artykułu, który napisałam: <https://titan.uio.no/universet-blogg-english-astrofysikk/2021/astronomer-astronaut-astrologer-what-difference>). Miałam też naukowe prace podczas letnich wakacji, im więcej doświadczeń tym lepiej!

M.Ś. Co to jest astrofizyka i dlaczego tak bardzo Panią interesuje?

J.B. Astrofizyka to dziedzina zajmująca się badaniem różnych obiektów w Kosmosie – od bliskich gwiazd jak nasze Słońce, po próby zrozumienia początków Wszechświata. Dla mnie fakt, że ludzie, nieznajdący się w żadnych wyjątkowym miejscu ani czasie w tym Wszechświecie, są w stanie zgromadzić tak wiele informacji o nim, budując satelity, teleskopy i interpretując dane, jest absolutnie fascynujący i niesamowity! Moja praca magisterska polegała na analizie danych z teleskopu, który znajduje się w Kalifornii, będącego częścią projektu COMAP (CO Mapping Array Project). Kiedy molekula tlenku węgla (CO) przechodzi w inny stan kwantowy podczas obrotu, wysyła światło (w formie tak zwanych linii spektralnych). Dzieje się to w przestrzeniach Kosmosu zawierających dużo zimnego gazu, który jest niezbędny do powstawania nowych gwiazd. Obserwując takie światło pochodzące z tlenku węgla, możemy więc tworzyć trójwymiarowe mapy i badać epokę powstawania pierwszych galaktyk, mającą miejsce miliardy lat temu!

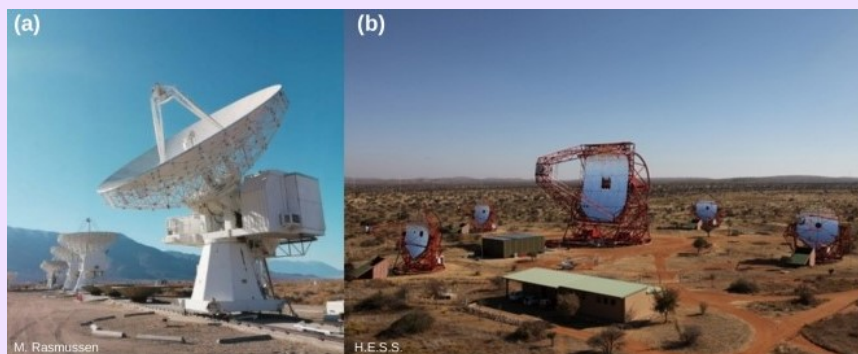
M.Ś. Wiem, że pracuje Pani teraz na uniwersytecie w Berlinie. Proszę nam o tym opowiedzieć.

J.B. Tak, we wrześniu tego roku zaczęłam pracę jako doktorantka na Uniwersytecie Humboldtów w Berlinie. Dalej analizuję astrofizyczne dane, jednak z innego rodzaju źródeł. Dołączyłam do projektu H.E.S.S. (The High Energy Stereoscopic System), który zajmuje się badaniem niezwykle wysokoenergetycznych obiektów astronomicznych, takich jak na przykład nowa (zjawisko, do którego dochodzi kiedy w układzie dwóch gwiazd jedna pochłania materiał od drugiej, co prowadzi do potężnego wybuchu). Nasze teleskopy znajdują się w Namibii i mam nadzieję, że uda mi się je niedługo odwiedzić! (Codziennosc astrofizyka polega typowo na pracy przed komputerem i wielu spotkaniach.)

M.Ś. Proszę przekonać nas, jeszcze dzieci, które niedługo będą musiały wybrać kolejną szkołę, że warto się uczyć wszystkiego, że ważna jest znajomość języków obcych.

J.B. Z moich doświadczeń wynika, że im więcej ma się umiejętności, tym lepiej! Bardzo żałuję, że w szkole nie miałam ochoty uczyć się, na przykład, języka niemieckiego. Teraz, mieszkając w Berlinie (o czym nigdy bym nie pomyślała 10 lat temu), zaczynam naukę niemieckiego praktycznie od poziomu początkowego. Nauka języków jest ciekawa, im więcej języków się zna, tym łatwiej, a wiedzę można pielęgnować w niezwykle przyjemny sposób (jak oglądanie filmów czy słuchanie muzyki). Potrzeba też więcej kobiet w naukach ścisłych, więc dziewczyny, wybierajcie profile matematyczno-fizyczne! :)

Dziękuję za wywiad i pozdrawiam wszystkich nauczycieli, którzy mnie pamiętają !

a) Teleskop radiowy COMAP, Kalifornia, USA.

b) Zespół teleskopów H.E.S.S., Namibia .

Wywiad przeprowadziła Maja Świrbut z 7 a

Soboty z Planetą

Natury...

20 listopada, w sobotę ósemka naszych chemików ponownie się spotkała, aby znowu nauczyć się czegoś nowego, jednocześnie świetnie się przy tym bawiąc. ☺

CO CIEKAWEGO ROBILIŚMY?

CEL: Naszym celem było wykonanie „magicznego kameleona”, czyli substancji, które będą zmieniać kolor.

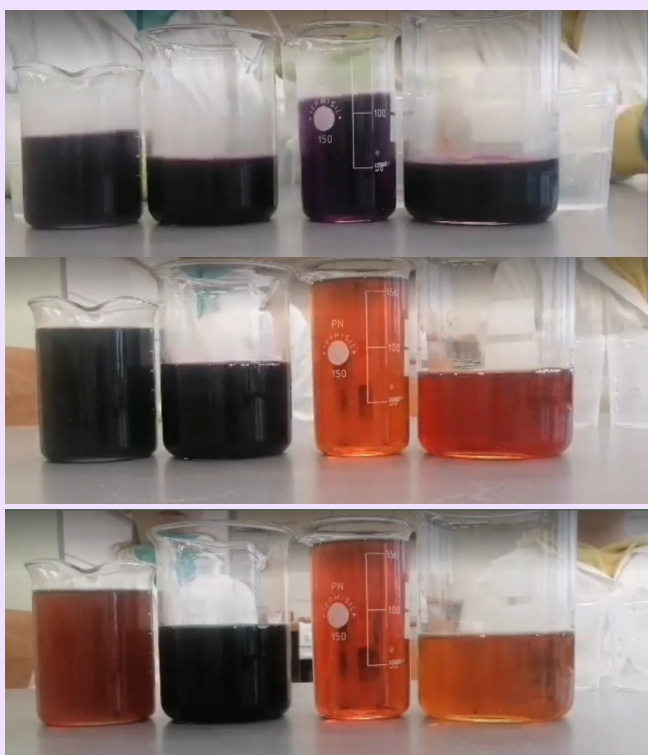
PRZYGOTOWANIA: Na początek musieliśmy ubrać fartuchy ochronne oraz okulary, gdyż obcowaliśmy z niebezpiecznymi substancjami. Do doświadczenia potrzebne nam były: kolby stożkowe, zlewki, wodorotlenek sodu (NaOH), manganian (VII) potasu (KMnO_4), siarczan (IV) sodu (Na_2SO_3), stężony kwas siarkowy (VI), oraz cukry: glukoza, sacharoza, erytrol, stewia, ksylitol.

BADANIA: Pierwsza część doświadczenia polegała na wsypaniu do trzech kolb stałego siarczanu(IV) sodu, a następnie do pierwszej – wodę destylowaną, do drugiej – zasadę sodową, a do trzeciej – stężony kwas siarkowy(VI). Na koniec do każdej z nich wlewamy po kilka kropli roztworu KMnO_4 .

Jedna z kolb po dodaniu związku chemicznego zrobiła się ciepła.

Do drugiej części doświadczenia potrzebne było nam pięć kolb. Wlewamy do nich wodę i rozpuszczamy w nich wodorotlenek sodu. Następnie wrzucamy kilka kryształków manganianu (VII) potasu i mieszamy. W osobnych naczyniach przygotowujemy roztwory cukrów i słodzików. Najlepszy efekt wychodził, gdy wszystkie roztwory waliśmy w jednej chwili do osobnych kolb. Zaczęły zmieniać kolory (głównie odcienie herbaciane) jak kameleon. :D

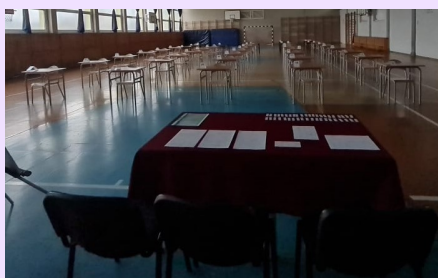
Zdjęcia po kolei pokazują przebieg doświadczenia, jednak nic nie odda tego, jak wyglądało to w rzeczywistości. 😊

CHEMICY PRZY PRACY:

**Przygotowała: Oliwia Okoń
z klasy VIII b**

PRÓBNY EGZAMIN ÓSMOKLASISTY

16, 17 oraz 18 listopada najstarsi uczniowie naszej szkoły pisali próbne egzaminy z języka polskiego, matematyki i dowolnego języka obcego (język angielski albo niemiecki). Zapewne uczniowie klasy siódmej, którzy za rok będą w takiej samej sytuacji zastanawiają się jak to wygląda. Myślę, że nawet uczniowie z młodszych klas są tego ciekawi.

Ja jako ósmoklasistka postaram się przybliżyć trochę to zagadnienie, korzystając z własnych doświadczeń nabytych na próbnym egzaminie ósmoklasisty. 😊

INFORMACJE OGÓLNE

Egzamin ósmoklasisty (tak samo próbny) składa się z trzech testów. Najpierw piszemy **język polski**. Test podzielony jest na dwie części– czytanie ze zrozumieniem (jeden tekst dotyczy lektur obowiązkowych z 7 albo 8 klasy) oraz praca pisemna (na próbnym mieliśmy do wyboru rozprawkę albo opowiadanie). Na napisanie mamy 120 minut, czyli aż dwie pełne godziny. Moim zdaniem jest to wystarczająco dużo czasu :) W drugi dzień egzaminu wypada **matematyka**. W arkuszu znajdziemy głównie zadania zamknięte, tych otwartych jest około czterech. Przydadzą nam się tu wszystkie działania jakie poznaliśmy w podstawówce, zdolność logicznego myślenia oraz umiejętność rozwiązywania problemów matematycznych. Na ten test mamy 100 minut, czyli półtorej godziny. W ostatnim dniu piszemy **język obcy**. Na egzaminie językowym musimy szczególnie się skupić. Pierwsze zadania polegają na zrozumieniu tekstu słuchanego. Są także zadania do pracy z tekstem oraz e-mail, który mamy „wysłać” do wyimaginowanej koleżanki, bądź kolegi z Anglii/Niemiec. Z kolei na ten test mamy 90 minut.

PROCEDURY EGZAMINACYJNE

Na egzamin przychodzimy ubrani w strój galowy lub elegancki. Potrzebny nam będzie długopis z czarnym tuszem, bądź pióro. Na wszelki wypadek warto wziąć również legitymację lub dowód osobisty, dostaniemy swój pesel na przygotowanej dla nas karteczce. Wchodząc do sali egzaminacyjnej, losujemy numerek, aby dowiedzieć się, przy którym stoliku usiadziemy. Arkusze dostajemy przed czasem, w celu zapoznania się z instrukcją oraz aby zakodować swoją pracę, a także arkusz odpowiedzi zamkniętych.

CKE

**CENTRALNA
KOMISJA
EGZAMINACYJNA**

Arkusz zawiera informacje
prawnie chronione do momentu
rozpoczęcia egzaminu.

WYPELNIĄ UCZEŃ

Miejsce na naklejkę.

Sprawdź, czy kod na naklejce to
O-100.

Jeżeli tak – przyklej naklejkę.
Jeżeli nie – zgłoś to nauczycielowi.

KOD UCZNIKA

--	--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

E8

Egzamin ósmoklasisty

Język polski

TERMIN: **25 maja 2021 r.**

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **9:00**

CZAS PRACY: **120 minut**

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy na kolejno ponumerowanych **23 stronach** jest wydrukowanych **19 zadań**.
2. Sprawdź, czy do arkusza jest dołączona karta odpowiedzi.
3. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
4. Na tej stronie i na karcie odpowiedzi wpisz swój kod, numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
5. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania. Wykonuj zadania zgodnie z poleceniami.
6. Rozwiązania zadań zapisuj długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem.
7. Nie używaj korektora.
8. Rozwiązania zadań: **2, 3, 6, 7, 1, 8, 11, 13, 14 oraz 16**, zaznacz na karcie odpowiedzi zgodnie z informacjami zamieszczonymi na następnej stronie.
W każdym zadaniu poprawna jest zawsze **tylko jedna** odpowiedź.
9. Rozwiązania zadań: **1, 4, 5, 7, 2, 9, 10, 12, 15, 17, 18 oraz 19**, zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach w arkuszu egzaminacyjnym. Odpowiadaj tylko własnymi słowami, chyba że w zadaniu polecono inaczej.
10. Ewentualne poprawki w odpowiedziach zapisz zgodnie z informacjami zamieszczonymi na następnej stronie.
11. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.
12. Lista lektur obowiązkowych znajduje się na stronie 3 tego arkusza egzaminacyjnego.

Arkusze zawiera teksty liczące
więcej niż 250 wyrazów

Powodzenia!

WYPELNIĄ ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

Uprawnienia
ucznia do: ☐ nieprzenieszenia odpowiedzi
na kartę odpowiedzi

☐ dostosowania
zasad oceniania.

POPOP-100-2105

Układ graficzny
© CKE 2018

OMAP-100

WYPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

Uprawnienia ucznia do:

- ☐ nieprzenoszenia odpowiedzi na kartę odpowiedzi
- ☐ dostosowania zasad oceniania.

WYPEŁNIA UCZEN

KOD UCZNIA

PESEL

miejsce
na naklejkę

WYPEŁNIA EGZAMINATOR

Nr zad.	odpowiedzi
1	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D
2	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D
3	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
4	☐ P1 ☐ P2 ☐ P3 ☐ P4
5	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D
6	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D
7	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D
8	☐ P1 ☐ P2 ☐ P3 ☐ P4
9	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D
10	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D
11	☐ P1 ☐ P2 ☐ P3 ☐ P4
12	☐ K1 ☐ K2 ☐ K3 ☐ K4
13	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D
14	☐ P1 ☐ P2 ☐ P3 ☐ P4
15	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D

Tak wygląda pierwsza strona tego „prawdziwego” testu ósmoklasisty oraz karta odpowiedzi zamkniętych. My, tegoroczni ósmoklasiści pisaliśmy akurat próbny egzamin z Nowej Ery, więc pierwsza strona wyglądała trochę inaczej. Nie musieliśmy wpisywać także peselu ani przyklejać naklejki.

Przygotowała: Oliwia Okoń z klasy VIII b

Koło algorytmiczne Scratch'aki

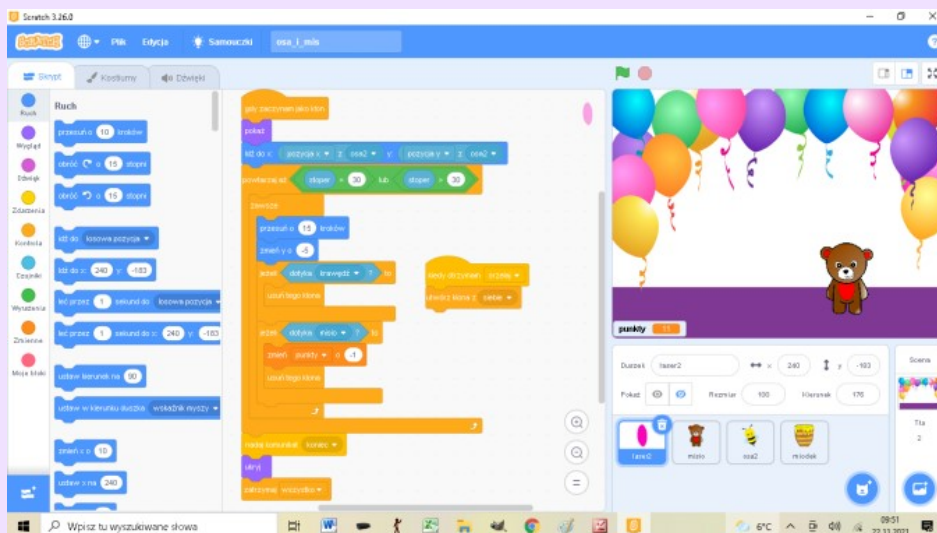
Hej, to my Scratch'aki!

Jesteśmy uczniami klas czwartych, chodzimy na zajęcia programowania w Scratch'u prowadzone przez panią Joannę Opaczynską.

Scratch to środowisko programistyczne stworzone w celu nauczania podstaw programowania oraz służące do tworzenia i uruchamiania programów w tym języku. Scratch umożliwia tworzenie własnych interaktywnych historyjek, animacji, gier oraz muzyki za pomocą skryptów układanych z gotowych bloków. Te bloki, elementy kodu, mają kształt puzzli,

Tak właśnie wygląda Scratch. Z prawej strony okna projektu znajduje się scena, na której postaci (duszki) wykonują zapisane skrypty, czyli polecenia programisty. Pod nią znajduje się panel duszków, który m. in. umożliwia dodanie nowej postaci. Lewą stronę zajmuje panel zasobów, w którym można tworzyć własne skrypty, wybierać postaciom różne kostiumy oraz dodawać do projektu dźwięki.

LubimyScratch'a, bo jest bardzo atrakcyjnym narzędziem do nauki programowania, jest całkowicie bezpłatny i działa na różnych systemach operacyjnych. Tworząc postacie i tła w projekcie możemy korzystać z bogatej biblioteki, pobierać grafikę z pliku oraz tworzyć własne zasoby i modyfikować je w prostym edytorze. Kodowanie w Scratch'u nie wymaga też wcześniejszej znajomości żadnego języka programowania.

Scratch to także serwis społecznościowy. Pozwala każdemu na zamieszczanie własnych programów, dyskutowanie o nich oraz oglądanie i pobieranie prac stworzonych przez innych użytkowników serwisu. Dzięki temu istnieje możliwość inspirowania się pomysłami innych. Można projekty innych osób polubić, skomentować lub zremiksować (skopiować do swoich zasobów). Program można pobrać ze strony <https://scratch.mit.edu>

Zajęcia z programowania zapewniają nam mnóstwo dobrej zabawy, ale równocześnie uczą nas kreatywnego myślenia, precyzyjnego wyrażania swoich myśli, wyciągania wniosków oraz uczenia się na błędach.

Na zajęciach uczymy się również programować ozoboty. Ozoboty to małe, urocze, okrągłe robociki, które programuje się za pomocą kolorowych kodów. **Ozoboty**, to małe i sympatyczne roboty stworzone specjalnie z myślą o nauce programowania. Roboty są proste w obsłudze i w programowaniu, dzięki czemu zyskały wielu fanów na całym świecie.

Można programować Ozoboty na różne sposoby - od rysowania kolorowych linii na kartce papieru, po których poruszać się będzie robot, przez układanie kolorowych bloczków programu w prostym graficznym interfejsie programistycznym opartym o popularny Scratch, aż po naukę języka JavaScript, dzięki wbudowanemu

Przygotowały: Dagmara Baczewska, Gabriela Żygadło z klasy IV a pod opieką pani Joanny Opaczyńskiej

Czy żucie gumy jest zdrowe?

Dla wielu ludzi żucie gumy to codzienność , a nawet nawyk , ale czy to na pewno zdrowe?

Odpowiedź na to, i wiele innych pytań znajdziecie w moim artykule.

Guma do żucia- rozdzaj słodczy tworzony z masy gumowej, cukru pudru, syropu skrobiowego i substancji aromatycznych , smakowych , a także barwiących. Badania potwierdziły , że żucie gumy ma działanie uspokajające , i pomaga skupić się na wykonywanej czynności.

Czy gumy do żucia mogą wywołać próchnicę?

Jeśli gumy do żucia w składzie zawiera cukier , to jak najbardziej może powodować próchnicę , natomiast jeśli gumy są bez cukru , i żute przez około 20 minut po posiłku, to może zapobiegać próchnicy.

Plusy żucia gumy:

- świeży oddech.
- zmniejsza stres.
- zapobiega próchnicy.
- zaspokaja głód.

Minusy żucia gumy:

- może powodować próchnicę,
- niszczy plombę z amalgamatu,
- może prowadzić do problemów ze szczęką.

Według zasad savoir-vivre'u żucie gumy w towarzystwie innych osób stanowi przejaw braku kultury.

Miejsca w których nie wypada żuć gumy:

- szkoła,
- urząd państwowy,
- w niektórych pracach.

Osoby przy których nie powinno się żuć gumy:

- nauczyciel,
- dyrektor,
- przełożony.

przygotowała Hanna Ciasnocha 8Bb

1 listopada

Tego dnia Król August III Sas zaprzysiął *pacta conventa* w 1733 roku. *Pacta conventa* to była umowa o charakterze publiczno – prawnym, podpisywana w czasie sejmiku koronacyjnego przez każdego, nowo wybranego w drodze wolnej elekcji króla.

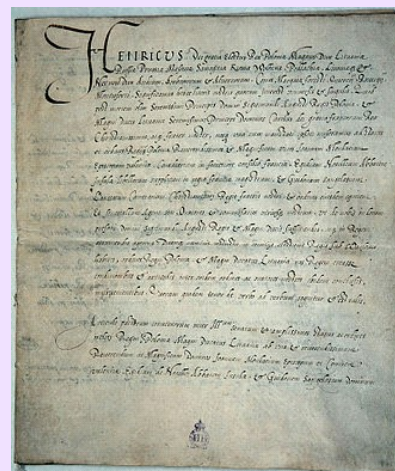
W 1939 roku, w Warszawie założono organizację konspiracyjną **Polska Niepodległa**.

2 listopada

W okresie wojny trzydziestoletniej, w 1626 roku, wojska szwedzkie zajęły port w Uście.

Podczas potopu szwedzkiego w nocy z 1 na 2 listopada, wojska szwedzkie spaliły Pilicę w roku 1655.

Zwycięstwem wojsk polskich w 1660 roku zakończyła się bitwa pod Cudnowem (14 październik - 2 listopad).

3 listopada

W 1716 roku konfederaci tarnogrodzcy i dwór sasko – polski podpisali traktat warszawski.

Konfederaci barscy w 1771 roku podjęli w Warszawie próbę porwania króla Stanisława Augusta Poniatowskiego.

4 listopada

W trakcie IV wojny polsko – rosyjskiej w 1660, skapitulowały wojska moskiewskiego pod Cudnowem przed armią koronną hetmana polnego Jerzego Sebastiana Lubomirskiego.

Rok później wojska polsko – litewskie odniosły zwycięstwo w bitwie pod Kuszlikami.

Natomiast w nocy z 3 na 4 listopada rozpoczęły się walki o Przemyśl, między II Rzeczpospolitą, a Zachodnio ukraińską Republiką Ludową. Zwycięstwo w tym starciu odnieśli Polacy.

5 listopada

Roku 1577 roku król Stefan Batory zawarł układ pokojowy z Imperium Osmańskim.

Podczas I wojny światowej, w 1914 roku wojska rosyjskie rozpoczęły drugie oblężenie Twierdzy Przemyśl (pierwsze odbyło się w dniach 17 września - 10 października).

Tego dnia w 1916 roku, został ogłoszony tzw. Akt 5 listopada, który zapowiadał utworzenie Królestwa Polskiego pod kontrolą państw centralnych.

6 listopada

W Bydgoszczy, w 1657 roku, zaprzysiężono traktaty welawsko – bydgoskie zrywające zależność lenną między Rzeczpospolitą, a Prusami Książęcymi.

8 listopada

W 1632 roku sejm elekcyjny, wybrał na króla Władysława IV Wazę.
Podczas powstania styczniowego 1863 oddział pod pułkownika Jana Rudowskiego rozbroił rosyjską załogę Szydłowca.
Roku 1916, w okresie I wojny światowej, okupacyjne władze niemieckie i austro - węgierskie wydały odezwę werbunkową do Polaków.

9 listopada

Konwencja polsko - gdańska została zawarta tego dnia w 1920 roku. Zwana jest również Konwencją paryską, jest to konwencja zawarta w Paryżu zawarta przez Rzeczpospolitą Polską i Wolne Miasto Gdańsk. Regulowała ona prawa Polski w Gdańsku i wzajemne stosunki prawne Polski i Wolnego Miasta Gdańska w sprecyzowaniu postanowień traktatu wersalskiego.

W 1939 Łódź wraz z ziemią łódzką została wcielona do III Rzeszy.

10 listopada

W roku 1655, w okresie IV wojny polsko – rosyjskiej, rozpoczęła się bitwa pod Jezierną.
Król Michał Korybut Wiśniowiecki podpisał w Lublinie akt konfederacji gołąbskiej tego dnia w 1672 roku.

W 1905 roku, Cesarz Mikołaj II Romanow wprowadził stan wojenny w Królestwie Polskim.
Austria, w 1918 roku zrzekła się Galicji na rzecz Polski. Tego roku, Józef Piłsudski i Kazimierz Sosnowski powrócili do Warszawy z więzienia w Magdeburgu.

Natomiast w 1936 roku, Edward Śmigły - Rydz otrzymał nominację na stopień marszałka Polski.

11 listopada

W bitwie pod Chocimiem, w 1673 roku, wojska polskie pod dowództwem hetmana wielkiego koronnego Jana Sobieskiego pokonały Turków pod wodzą Husejna Paszy.

Podczas I wojny światowej, rozpoczęła się bitwa pod Łodzią w 1914 roku.

Cztery lata później (w 1918 roku) po 123 latach zaborów Polska odzyskała niepodległość.

Natomiast w 2018 roku, obchodziliśmy 100-lecie odzyskania niepodległości.

12 listopada

Po zapłaceniu okupu Kozacy zakończyli oblężenie twierdzy Zamość w 1648 roku, podczas powstania Chmielnickiego.

W 1655 roku zawarto układ w Ryńsku, w okresie potopu szwedzkiego.

W roku 1669 po raz pierwszy w historii Rzeczpospolitej doszło do zerwania Sejmu koronacyjnego, poprzedzającego koronację króla - elekta Michała Korybuta Wiśniowieckiego.

13 listopada

Tego dnia w 1308 roku, Krzyżacy zajęli Gdańsk i dokonali rzezi jego mieszkańców.

14 listopada

Roku 1632 nowy król Władysław IV waza podpisał *pacta conventa*.

Rada Regencyjna samo rozwiązała się i przekazała pełnię władzy naczelnemu dowódcy WP Józefowi Piłsudskiemu, w 1918 roku. Królestwo Polskie stało się Republiką Polską, zaczątkiem II Rzeczypospolitej.

15 listopada

W czasie trwania wojny pruskiej, Krzyżacy po jednodniowym oblężeniu, zdobyli Dobre Miasto i dokonali rzezi obrońców (oddziału zaciężnych czeskich i polskich) oraz warmińskich chłopów, którzy schronili się tam z dobytkiem, w 1520 roku.

W 1620 roku, w Warszawie niezrównoważony psychicznie szlachcic Michał Piekarski, usiłował dokonać zamachu na króla Zygmunta III Wazę.

16 listopada

W roku 1794 skapitulował ostatni oddział powstańczy insurekcji kościuszkowskiej pod Radoszycami.

17 listopada

W 1370 roku Ludwik Węgierski został królem Polski.

Podczas powstania styczniowego, zwycięstwo odnieśli powstańcy, którzy wygrali z Imperium Rosyjskim, w 1863 roku, w bitwie pod Rossoszem. Naczelnik państwa, Józef Piłsudski powołał rząd Jędrzeja Moraczewskiego w 1918 roku.

18 listopada

Na zamku w Radomiu w 1489 roku wielki Mistrz zakonu krzyżackiego Johann von Tieffen złożył hołd lenny królowi Kazimierzowi IV Jagiellończykowi.

W 1655 roku w okresie potopu szwedzkiego rozpoczęło się oblężenie Jasnej Góry. W południe 18 listopada pod klasztor podszedł korpus 2000 ludzi generała Burcharda Müllera, w którym większość stanowiła nieużyteczna w oblężeniu jazda. Niewpuszczenie Szwedów do klasztoru oznaczało początek oblężenia, trwającego od 18 listopada do nocy z 26 na 27 grudnia 1655.

W Warszawie w 1705 roku zawarto antyrosyjski pokój polsko szwedzki.

19 listopada

Tego dnia w 1417 roku Elżbieta Pilecka, 3 żona Władysława II Jagiełły została koronowana na Wawelu na królową Polski.

Podczas III wojny Północnej, Dynów został ograbiony i spalony przez wojska szwedzkie w 1702 roku.

20 listopada

Jan II Kazimierz Waza został wybrany w 1648 roku na króla Polski i wielkiego księcia litewskiego. W okresie potopu szwedzkiego król Jan II Kazimierz Waza wydał *Uniwersał opolski* wzywający Polaków do powstania przeciw Szwedom w 1655 roku
W 1918 roku, Niemcy jako pierwszy kraj, uznały niepodległość Polski.

21 listopada

Konfederaci sandomierscy w 1708 roku, pokonali wojska króla Stanisława Leszczyńskiego w bitwie pod Koniecpolem.

22 listopada

Tego dnia królowie Kazimierz III Wielki i Karol IV Luksemburski w 1348 zawarli polsko - czeski pokój namysłowski.

Podczas IV wojny polsko - rosyjskiej w roku 1655, wojska polskie i wojska Chanatu Krymskiego zwyciężyły nad armią rosyjsko - kozacką w bitwie pod Jezierną.

W 1744 roku, król August III Sas wydał zgodę na zmianę nazwy miasta Lewartów na Lubartów.

23 listopada

Wojska krzyżackie, w 1520 roku zdobyły po kilkudniowym oblężeniu Orentę. W bitwie pod Humiennem, wojska księcia Siedmiogrodu Jerzego I Rakoczego, zostały pokonane przez Lisowczyków w 1619 roku.

Podczas IV wojny polsko – rosyjskiej, po przegranej bitwie pod Jezierną, Bohdan Chmielnicki został zmuszony do podpisania traktatu, zobowiązującego go do udzielenia pomocy Rzeczypospolitej i do zerwania ugody z Rosją, traktat ten został podpisany w 1655 roku.

24 listopada

W czasie oblężenia Krakowa, w 1587 roku, odparto szturm generalny wojsk pretendenta do tronu polskiego, arcyksięcia Maksymiliana III Habsburga.

25 listopada

Po zwycięskiej wielkiej wojnie z zakonem krzyżackim król Władysław II Jagiełło wyruszył pieszo w 1411 roku, w otoczeniu wyższego duchowieństwa i rycerstwa z Niepołomic do Krakowa w orszaku, na którego czele niesiono zdobyte pod Grunwaldem chorągwie krzyżackie, które zawieszono wokół grobu św. Stanisława na ścianach nawy głównej katedry wawelskiej.

W kolegiacie świętego Jana w Warszawie, został koronowany ostatni król polski Stanisław August Poniatowski, w 1764 roku.

W 1795 roku Stanisław August Poniatowski abdykował na rzecz Rosji.
W roku 1863 podczas powstania styczniowego, powstańcy odnieśli zwycięstwo w bitwie pod Opatowem.

26 listopada

Tego dnia w 1715 roku zawiązała się konfederacja tarnogrodzka.

27 listopada

W okresie IV koalicji antyfrancuskiej Napoleon Bonaparte, przybył do Poznania w 1806 roku.
Cesarz Aleksander I Romanow oktrojował konstytucję Królestwa polskiego w roku 1815.

28 listopada

1520 roku polskie pospolite ruszenie odbiło Chojnice.

Tego dnia w 1561 roku Inflanty i Polska zawarły pakt wileński, był to drugi układ pomiędzy arcybiskupem ryskim Wilhelmem Hohenzollernem, landmistrzem Gotthardem Kettlerem i stanami inflanckimi, na mocy którego Inflanty poddały się Zygmuntowi II Augustowi jako królowi polskiemu i wielkiemu księciu litewskiemu.

W 1620 roku Bogusław XIV został księciem szczecińskim.

Podczas IV wojny polsko - szwedzkiej zwycięstwo w 1621 roku w bitwie nad Kropimojzą odniosły wojska polskie.

Natomiast w roku 1627, podczas V wojny polsko - szwedzkiej polska flota zwyciężyła w bitwie pod Oliwą.

29 listopada

W nocy, młodzi słuchacze Szkoły Podchorążych Piechoty w Warszawie pod wodzą porucznika Piotra Wysockiego wraz z cywilnymi spiskowcami w 1830 roku, rozpoczęli powstanie listopadowe.

W 1939 roku, Niemcy z nocy z 29 na 30 listopada spalili Wielką Synagogę w Oświęcimiu.

30 listopada

W roku 1286 książę krakowski Leszek Czarny zawarł ostateczną ugodę z biskupem Pawłem z Przemyśla.

Roku 1409, podczas Wielkiej wojny z zakonem krzyżackim, w Brześciu rozpoczęła się tajna narada wojenna między królem Władysławem II Jagiełłą, a wielkim księciem litewskim Witoldem.

przygotowała: Marika Marczuk z klasy VIII b

W szkole patriotycznie

W listopadzie obchodzimy Narodowe Święto Niepodległości.

W tym roku i w naszej szkole nie zabrakło uroczystych obchodów.

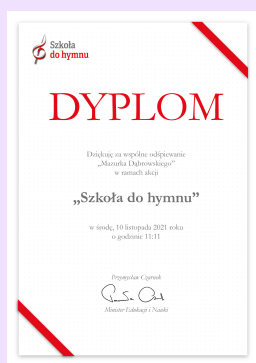
Uczniowie klas II-III, jak każdego roku, wzięli udział w konkursie „WOKÓŁ SYMBOLI NARODOWYCH”. Była to już VII edycja tego konkursu.

W tym roku pod patronatem Wojewody Zachodniopomorskiego– Zbigniewa Boguckiego.

Nasze przedszkolaki również uroczystie uczciły Święto Niepodległości.

Przygotowały inscenizację poświęconą historii, symbolom narodowym, a także obejrzały wystawę słynnych Polaków. Na zakończenie o 11:11, odświętnie ubrani z zachowaniem właściwej postawy odśpiewały hymn Polski.

Nasza szkoła przystąpiła do akcji „Szkoła do Hymnu”.
W środę 10 listopada o godzinie 11:11 wszyscy uczniowie, nauczyciele i pracownicy szkoły odśpiewali „Mazurka Dąbrowskiego”.

Przygotowały: Laura Ferens, Oliwia Szachniewicz i Nadia Dul z klasy IV b

Po co w szkole jest świetlica?

Świetlica jest pozalekcyjną formą wychowawczo-opiekuńczej działalności szkoły. Celem pracy świetlicy szkolnej przede wszystkim jest zapewnienie uczniom opieki wychowawczej, pomocy w nauce oraz tworzenie prawidłowych warunków do pełnego i wszechstronnego rozwoju.

Wychowawcy świetlicy mają na celu integrację między uczniami oraz utworzenie przyjaznej atmosfery do pełnego rozwoju osobowości.

Uczniowie rozwijają zdolności, umiejętności i swoje zainteresowania.

Kadra naszej świetlicy 2021/2022r.:

Pani Aleksandra Kupnicka

Pan Ernest Gierasimczyk

Pani Dorota Chojnacka

Pani Elżbieta Korkuś

Pani Dyrektor Agnieszka Sudakow

We wrześniu 2021r. wystrój świetlicy został wzbogacony w kolorowe stoliki, krzesła oraz pufy do siedzenia.

Co robimy w świetlicy?

- prace plastyczne,
- czytamy książki,
- laurki dla nauczycieli,
- gazetki ścienne,
- gramy w planszówki,
- odrabiamy lekcji,
- rozmawiamy,
- miło spędzamy czas.

przygotowała: Kornelia Kupnicka z klasy VIII b

Egzamin ósmoklasisty z matematyki

Przygotowanie do egzaminu

Prawa działań na potęgach

- Mnożenie potęg o tych samych podstawach

$$a^m \cdot a^n = a^{m+n} \quad \text{przykład: } 2^5 \cdot 2^3 = 2^{5+3} = 2^8$$

Kiedy mnożymy liczby o takich samych podstawach, ale różnych wykładnikach to wykładniki możemy dodać. Jest to przydatne, ponieważ łatwiej jest obliczyć 2^8 (256) niż 2^5 (32) razy 2^3 (8). Prawo to ma też zastosowanie w przypadku, kiedy nie znamy podstawy, lub podstawa jest zbyt duża aby ją obliczyć w pamięci. Możemy wtedy zapisać to działanie krócej. Te działanie jest także przydatne w skomplikowanych zadaniach rachunkowych i tekstowych.

- Dzielenie potęg o tych samych podstawach

$$a^m : a^n = a^{m-n} \quad \text{przykład: } 2^5 : 2^3 = 2^{5-3} = 2^2$$

Kiedy dzielimy liczby o takich samych podstawach, ale różnych wykładnikach to wykładniki możemy odjąć. Jest to przydatne, ponieważ łatwiej jest obliczyć 2^2 (4) niż 2^5 (32) podzielić na 2^3 (8). Prawo to ma też zastosowanie w przypadku, kiedy nie znamy podstawy potęgi. Możemy wtedy zapisać to działanie krócej. Należy pamiętać, że "a" nie może być równe 0. To działanie jest także przydatne w skomplikowanych zadaniach rachunkowych i tekstowych.

- Potęgowanie potęgi

$$(a^m)^n = a^{m \cdot n} \quad \text{przykład: } (2^5)^3 = 2^{5 \cdot 3} = 2^{15}$$

Kiedy potęgujemy potęgę to wykładniki możemy pomnożyć. Prawo to ma zastosowanie w przypadku, kiedy nie znamy podstawy potęgi. Możemy wtedy zapisać to działanie krócej. To działanie jest także przydatne w skomplikowanych zadaniach rachunkowych i tekstowych.

- Mnożenie potęg o różnych podstawach

$$a^m \cdot b^m = (a \cdot b)^m \quad \text{przykład: } 2^5 \cdot 3^5 = (2 \cdot 3)^5 = 6^5$$

Kiedy mnożymy liczby o takich samych wykładnikach, ale różnych podstawach to podstawy możemy zapisać jako iloczyn w nawiasie, a wykładnik za nawiasem. Prawo to ma zastosowanie w przypadku, kiedy nie znamy podstaw potęg. Możemy wtedy zapisać to działanie krócej. To działanie jest także przydatne w skomplikowanych zadaniach rachunkowych i tekstowych.

- Dzielenie potęg o różnych podstawach

$$a^m : b^m = (a : b)^m \quad \text{przykład: } 6^5 : 3^5 = (6 : 3)^5 = 2^5$$

Kiedy dzielimy liczby o takich samych wykładnikach, ale różnych podstawach to podstawy możemy zapisać jako iloraz w nawiasie, a wykładnik nad nawiasem. Jest to przydatne, ponieważ łatwiej jest obliczyć 2^5 niż 6^5 podzielić na 3^5 . Prawo to ma zastosowanie w przypadku, kiedy nie znamy podstaw potęg. Możemy wtedy zapisać to działanie krócej. To działanie jest także przydatne w skomplikowanych zadaniach rachunkowych i tekstowych.

Prawa działań na pierwiastkach

- **Zapisywanie iloczynu pod jednym znakiem pierwiastka**

Kiedy Mnożymy dwa pierwiastki tego samego stopnia, to działanie mnożenia możemy zapisać pod jednym znakiem pierwiastka. Jest to przydatne, gdy nie możemy obliczyć pierwiastka z a ani pierwiastka z b, ale możemy obliczyć pierwiastek z iloczynu a i b.

- **Zapisywanie iloczynu pod dwoma znakami pierwiastka**

$$\sqrt{a \cdot b} = \sqrt{a} \cdot \sqrt{b}$$

Gdy działanie mnożenia znajduje się pod pierwiastkiem to możemy zapisać to jako iloczyn dwóch pierwiastków. Jest to przydatne, gdy nie możemy obliczyć pierwiastka z iloczynu a i b, ale możemy obliczyć pierwiastek z a lub b.

- **Zapisywanie ilorazu pod jednym znakiem pierwiastka**

Kiedy dzielimy dwa pierwiastki tego samego stopnia, to działanie dzielenia możemy zapisać pod jednym znakiem pierwiastka. Jest to przydatne, gdy nie możemy obliczyć pierwiastka z a ani pierwiastka z b, ale możemy obliczyć pierwiastek z ilorazu a i b.

- **Zapisywanie ilorazu pod dwoma znakami pierwiastka**

$$\sqrt{\frac{a}{b}} = \frac{\sqrt{a}}{\sqrt{b}}$$

Gdy działanie dzielenia znajduje się pod pierwiastkiem to możemy zapisać to jako iloraz dwóch pierwiastków. Jest to przydatne, gdy nie możemy obliczyć pierwiastka z ilorazu a i b, ale możemy obliczyć pierwiastek z a lub b.

- **Włączanie czynnika pod znak pierwiastka**

$$3\sqrt{2} = \sqrt{3^2} \cdot \sqrt{2} = \sqrt{18}$$

Kiedy mamy kilka pierwiastków z danej liczby to możemy połączyć te pierwiastki w jeden. Robimy to przez podniesienie liczby spoza pierwiastka do potęgi drugiej (w przypadku pierwiastka wyższego stopnia np. 3 podnosimy tą liczbę do wyższej potęgi np.3) i wpisaniu ją pod znak pierwiastka. Następnie liczby pod pierwiastkiem mnożymy. Wtedy nieraz można obliczyć powstały wynik.

- **Wyłączanie czynnika pod znak pierwiastka**

$$\sqrt{540} = \sqrt{2^2 \cdot 3^2 \cdot 3 \cdot 5} = 2 \cdot 3 \sqrt{3 \cdot 5} = 6\sqrt{15}$$

Kiedy mamy pierwiastek z danej liczby, z której nie możemy obliczyć pierwiastka, nieraz możemy rozdzielić ten pierwiastek na dwa osobne. Wtedy można obliczyć jeden z tych pierwiastków i zapisać działanie w skróconej formie. Uwaga! Nie zawsze będzie to możliwe.

PRZED EGZAMINEM

Egzamin ósmoklasisty z języka polskiego

Rok dwutysięczny to tylko rok 2000 r.

Każdy następny po nim mówimy:

2001 r. - dwa tysiące pierwszy rok

11.11.2021 r. - jedenastego listopada dwa tysiące dwudziestego pierwszego roku

POPRAWNE ZAPISYWANIE DAT

- **Zapis cyfrowy z użyciem liczb arabskich**

11.11.2021 r.

Po każdym elemencie daty stawiamy kropkę bez spacji.

- **Zapis cyfrowy z użyciem liczb rzymskich**

11 XI 2021 r.

Elementów daty nie oddzielamy kropkami. Po każdym elemencie robimy spację.

- **Zapis cyfrowo-słowny**

11 listopada 2021 r.

Zawsze odmieniamy nazwę miesiąca! Nie stawiamy kropki po liczbie oznaczającej dzień.

REDAKCJA GAZETKI SZKOLNEJ

„KROPECZKA”

MAJA ŚWIRBUT – *redaktor naczelny*

Oliwia Szachniewicz

Laura Ferens

Nadia Dul

Dagmara Baczewska

Gabriela Żygadło

Marika Marczuk

Hanna Ciasnocha

Oliwia Okoń

Kornelia Kupnicka

Kacper Romuk

Opieka: Agnieszka Drabik